

МЕХАНІЗМ ВРОВАДЖЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ РЕФОРМ

Державно-управлінські студії № 10, 2019

УДК: 35.077

К.О. Хомайко,

*аспірант кафедри менеджменту та адміністрування, Харківський
національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

МЕХАНІЗМ ВРОВАДЖЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ РЕФОРМ

K. Khomaiko,

*Postgraduate student of the Department of Management and Administration,
Kharkiv National University of Urban Economy named
after O.M. Beketov*

MECHANISM FOR IMPLEMENTATION OF DEMOCRATIC REFORMS

Анотація. *Співробітництво органів влади України з міжнародними організаціями є важливим етапом стратегічного розвитку нашої країни шляхом досягнення стійких конкурентних переваг держави на світовому рівні.*

Взаємодія з міжнародними організаціями у сучасних умовах розвитку української держави формується як пріоритетний напрямок комунікацій, діалогу взаємного пристосування конфліктних інтересів та цінностей, а також має яскраво виражену інтегративну тенденцію та спрямованість на подальше вдосконалення, що позитивно відображатиметься на загальному розвитку держави.

Однак, на сьогодні зростає необхідність переосмислення співробітництва органів публічної влади з міжнародними організаціями у сучасних умовах взаємовідносин, нового напрямку проведення політичної діяльності української держави. Для цього потрібно комплексно дослідити особливості міжнародно-правової суб'єктності організацій та проаналізувати існуючі механізми взаємодії органів публічної влади з міжнародними організаціями та запропонувати нові принципи взаємодії в умовах нової політики.

Abstract. *Cooperation of the Ukrainian authorities with international organizations is a necessary stage in the strategic development of our country by achieving sustainable competitive advantages of the state at the global level.*

Interaction with international organizations in the modern conditions of development of the Ukrainian state is formed as a priority direction of communications, dialogue of general joining of conflicting interests and values, and also the integral tendency and orientation on the further improvement which positively reflects general development of the state is brightly expressed.

However, today there is a growing need to rethink the cooperation of public authorities with international organizations in the modern conditions of interconnection, a new foundation for the political activity of the Ukrainian state. To do this, it is necessary to comprehensively explore the features of the international legal subjectivity of organizations and analyze the

existing mechanisms of interaction of public authorities with international organizations and propose new principles of interaction in the new policy.

Ключові слова: демократичні реформи, міжнародна організація, органи влади, міжнародні відносини, міжнародне співробітництво.

Key words: democratic reforms, international organization, authorities, international relations, international cooperation.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Нині Україна знаходиться на такому фінансовому та економічному рівні, коли реальним інструментом виходу може стати тільки плідна співпраця з міжнародними організаціями. Тому Україна бере активну участь у формуванні політичних умов на міжнародній арені як член багатьох впливових міжнародних організацій, в рамках яких вона відображає не тільки загальні, а й національні інтереси нашої держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання вказаної проблеми. Українські науковці В. Бакуменко та В. Башкатов у своїх наукових працях зазначають, що “Україна у своєму розвитку обрала шлях орієнтації на передові європейські країни світу. Це країни розвиненої демократії. Тому, серед головних стратегічних цілей українського суспільства чітко зазначено напрям розвитку демократизації країни, всіх сфер її життя і діяльності, й, насамперед, державного управління як способу функціонування державної влади. Демократизація країни, подолання в ній антидемократичних явищ та процесів передбачені у таких документах як Плани дій “Україна – Європейський Союз” та “Україна - НАТО” [1, с. 60].

На думку вітчизняної дослідниці Ю. Лихач, “реформування системи державного управління є невід’ємною частиною суспільних трансформацій держави, подібних до тих, які відбувалися і відбуваються практично в усіх країнах світу. В даний час вітчизняній системі державного управління необхідні нові науково обґрунтовані підходи, які сприятимуть подоланню наслідків сучасних фінансово-економічних криз, забезпечуватимуть зростаючі потреби громадян в отриманні якісних адміністративних послуг, здатні протидіяти проявам корупції в органах влади. Якісні перетворення в усіх сферах вимагають реформування системи державного управління, визначення нових напрямів та механізмів” [2, с. 71].

А. Гавриш-Мусафір переконана, що “зростаючі вимоги до відповідальності й результативності публічного управління спричинили пошук нових ефективних методологічних засобів, характерних для умов ринкової економіки, які б сприяли реалізації системних вимог до здійснення керованого розвитку, формуванню нової парадигми публічного управління, яка полягає в “служінні громаді”, переходу управлінських послуг на новий якісний рівень – орієнтації на споживача, його потреби та вимоги” [3, с. 17].

Науковець Т. Бельська визначає, що “для суспільства, в якому спостерігається зміна політичної системи, економічних відносин, геополітичного простору та культури, є характерним зростання

конфліктності, що слід розуміти як соціетальну кризу. Сучасне українське суспільство характеризується зростанням невизначеності та нестабільності, спричинених насамперед впливом глобалізації, розширенням конфліктного простору, підвищенням напруженості у міжнародних відносинах, руйнуванням усталених структур, а також зміною характеру відносин у людському суспільстві” [4, с. 212].

Таким чином, варто окреслити напрями концепції вітчизняного управління.

Формування цілей статті (постановка завдання). Мета статті – формування основних напрямків вдосконалення органів публічної влади з міжнародними організаціями.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Одним із пріоритетних напрямів вдосконалення системи публічного управління на теренах української держави є плідна взаємодія з міжнародними організаціями на основі втілення концепції міжнародного співробітництва. Концепція міжнародного співробітництва передбачає зміну підходу до управління в публічному секторі, трансформацію засад відносин органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства. Співробітництво органів публічної влади та міжнародними організаціями передбачає запровадження методів і технологій управління, вдосконалення системи управління шляхом реформування існуючої системи управління, забезпечення економічного та соціального розвитку, інтеграції та стабільності в країні.

Слід відзначити, що “одним із основних показників результативності реформування системи державного управління є її ефективність, що у свою чергу, визначається місцем країни у міжнародних рейтингах. Динаміка показників міжнародних рейтингів, які складаються міжнародними економічними організаціями, групами провідних експертів в тій чи іншій сфері, певними інститутами, дозволяє виявити зовнішнє бачення соціально-економічних змін в країні з погляду незалежного оцінювання та результати проведення реформ, а отже, виявити основні пріоритети реформ, причини (чинники) їх затримки та найбільш ефективні механізми реалізації залежно від кінцевої мети та критеріїв їх ефективності” [5, с. 57].

Виходячи з цього, на сьогодні сформульовано основні напрями міжнародного співробітництва, зокрема:

- дотримання рішень Окінавської хартії глобального інформаційного суспільства (2000 року), Женевського (2003 рік) та Туніського (2005 рік) всесвітніх самітів з питань інформаційного суспільства, Європейської стратегії взаємодії (2008 рік), рамкових європейських програм;
- участь у розробці міжнародних норм права та механізмів, що регулюють відносини в галузі використання глобальної інформаційної інфраструктури, включаючи питання управління мережею Інтернет;
- участь в міжнародному інформаційному обміні;
- участь у формуванні системи міжнародної інформаційної безпеки, вдосконалення взаємодії правоохоронних органів України та

іноземних держав в галузі попередження, виявлення, припинення та ліквідації наслідків використання ІКТ у терористичних та інших злочинних цілях;

- участь України в міжнародних дослідницьких проектах за пріоритетними напрямками розвитку науки, технологій і техніки;

- участь у розробці міжнародних стандартів у сфері інформаційних і телекомунікаційних технологій, гармонізація національної системи стандартів та сертифікації в цій сфері з міжнародною системою;

- участь в європейських програмах з розвитку інформаційного суспільства та міжнародній ініціативі “Партнерство “Відкритий Уряд” [6].

На сьогодні “прагнення сучасної влади якнайшвидше стабілізувати ситуацію в країні, спрямування на євроінтеграційні орієнтири інноваційного розвитку усе більше актуалізує потребу в підвищенні ефективності діяльності органів управління, зокрема на шляхах управління інноваційним розвитком територій. Особливого значення це набуває на місцевому рівні на тлі децентралізації влади, реформування місцевого самоврядування, об’єднання територіальних громад, коли роль науки в забезпеченні спроможності об’єднаних громад значно зростає” [7, с. 77].

Таким чином, очевидно, що важливим кроком до формування міжнародного співробітництва в Україні є запровадження реформи щодо децентралізації. В її умовах підвищується роль органів місцевого самоврядування, за рахунок цього вони набувають статусу суб’єктів міжнародного співробітництва та активно взаємодіють з містами-партнерами, міжнародними неурядовими організаціями, приймають участь у спільних проектах – це допомагає проаналізувати та удосконалити шляхи власного розвитку.

Регіональні органи влади та відомства різного профілю встановлюють міжнародні контакти, що охоплюють низку питань, які постійно збільшуються: від обміну досвідом та узгодження дій в області регіонального розвитку, захисту навколишнього середовища, соціальної політики до реалізації спільних проектів у сфері економіки, освіти або спорту. Органи влади в Україні при укладанні міжнародних договорів, беруть на себе зобов’язання в рамках участі в союзі та надають організаціям можливість втручання в сферу інтересів нашої країни, зафіксовану внутрішнім законодавством.

На сьогодні розвиток місцевого самоврядування є чи не найважливішим питанням, яке обговорюється на усіх рівнях – починаючи із загальнодержавного, закінчуючи місцевою громадою. У стратегії сталого розвитку “Україна – 2020”, затвердженою указом Президента України, зазначена одна із реформ – децентралізація та реформа державного управління, що є одним із першочергових кроків до впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі [8].

На думку Т. Бельської, “інструментами взаємодії місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з інститутами

громадянського суспільства є організаційні форми та засоби співпраці, що мають за мету формування і реалізацію ефективної державної політики для забезпечення соціально-економічного та суспільно-політичного життя муніципального утворення, участь громадян в управлінні державними справами та контролю за діяльністю органів виконавчої влади, налагодження ефективної взаємодії зазначених органів з громадськістю, врахування громадської думки під час формування та реалізації державної політики” [9, с. 273-274].

А. Ткач у своїй науковій праці зазначає, що “співпраця органів місцевої влади України з іноземними партнерами налагоджується в процесі розвитку міжнародних контактів місцевих державних адміністрацій, місцевих рад, їхніх виконавчих органів. Завдяки цьому органи місцевої публічної влади в Україні отримують доступ до кращих світових практик врядування та можливість реалізувати їх на місцевому рівні, переймати світовий досвід для сталого розвитку громад” [10].

Слушно, що співпраця органів публічної влади з міжнародними міжурядовими та неурядовими організаціями або безпосередня участь в їх діяльності дає змогу долучитись до впровадження сучасного світового досвіду врядування. Реалізація різноманітних проектів за підтримки міжнародних організацій спрямована на активізацію регіонів держави та орієнтує громаду на відповідальну участь в муніципальній діяльності.

Реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні є вихідною умовою для стимулювання регіонального розвитку та успішного здійснення реформ на місцевому й регіональному рівні. Процес децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування передбачає:

- створення ефективної системи державного управління регіональним розвитком, що здатна забезпечити для населення окремо взятої громади якісні та доступні публічні (адміністративні) послуги;

- надання місцевим органам влади максимальної кількості повноважень та достатньої кількості фінансових ресурсів (відповідно до європейського принципу субсидіарності) для вирішення всіх поточних проблем, пов’язаних із гарантуванням безпеки життєдіяльності та якісного життєзабезпечення мешканців місцевої громади, гарантування стабільного розвитку на місцях; підвищення відповідальності органів місцевого самоврядування (ОМС) за виконання взятих на себе зобов’язань та дотримання законності [11].

Вже сьогодні “українські представництва міжнародних міжурядових та неурядових організацій дозволяють більш активно залучати представників місцевих органів влади та громадськості з різних регіонів України, а також з інших країн для впровадження спільних проектів. Реалізуючи проекти, міжнародні організації, в свою чергу, впливають на політику, системи управління на всіх рівнях, що, в свою чергу, сприяє сталому розвитку міст та сільських територій. Підтримка ж з боку місцевої влади та активних громад

допомагає вирішенню конкретних питань на місцевому, районному, обласному, державному та міжнародному рівнях” [12].

Дослідник В. Погорілко у своїх працях проявляє активний інтерес до діяльності органів публічної влади в міжнародних зв'язках та у сприйнятті міжнародних стандартів на місцевому рівні управління, аргументуючи це мотивацією у будь-яких її проявах. Вчений зазначає, що у даному випадку “мотивація, в свою чергу, складається з трьох рівнів-завдань, що реалізуються в рамках діяльності органів місцевого самоврядування та органів державної влади на місцях. Так, до першого, найбільш загального рівня належить завдання-мотив – вивчення, освоєння і впровадження власне стандартів становлення, розвитку і функціонування самої системи місцевого врядування. Друге завдання-мотив охоплює обмін досвідом у веденні місцевого господарства і управління локально-регіональними між органами місцевого самоврядування різних держав. Третє завдання-мотив полягає у становленні й розвитку різнопланового і багаторівневого співробітництва органів місцевої влади, суспільних формувань громадян, підприємницьких структур, жителів відповідних адміністративно-територіальних одиниць із зарубіжними партнерами і виявляється шляхом різноманітних зв'язків” [13].

Слід відзначити, що “складовою державної політики є регіональна політика сприяння розвитку громадянського суспільства, діяльність обласних та місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, що здійснюється відповідно до розробленої та затвердженої програми дій з урахуванням специфіки регіону. Регіональна цільова програма сприяння розвитку громадянського суспільства включає комплекс заходів, спрямованих на розвиток громадянського суспільства у регіоні” [14, с. 273].

В документі “Існуючі механізми співпраці органів державної влади з організаціями громадянського суспільства в контексті реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні 2016-2020” зазначено, що “за останні роки було проведено всебічну оцінку ролей та функцій організацій громадянського суспільства в європейських державах, включаючи Україну. Уряди переглянули свої відносини з громадянським суспільством з метою забезпечення більш ефективної громадської участі в процесі прийняття рішень та удосконалення державної політики у сфері надання соціальних послуг у багато інших галузей, від боротьби з безробіттям до покращення освіти” [15, с. 5].

Українські експерти акцентують увагу на тому, що “актуальність для України європейського досвіду децентралізації влади зумовлена активними процесами реформування й подальшої нормативної регламентації місцевого самоврядування у державах Європи, свідченням чому є зміни до основних законів Ліхтенштейну, Ірландії, Угорщини та інших держав у першій половині 2000-х рр.. Важливі питання самоврядування врегульовано і в міжнародних актах Ради Європи, таких як Європейська хартія місцевого самоврядування (1985 р.), Конвенція про транскордонне співробітництво (1980 р.) і про участь іноземців в громадському житті на місцевому рівні

(1992 р.), а також у I і II Європейські хартії міст (від 1992 і 2008 рр.)” [16, с. 97].

Українська дослідниця Т. Бельська у своїх наукових розробках зазначає, що “світ ще не перетворюється в глобальне суспільство, зростаючий вплив недержавних суб’єктів вимагає правового врегулювання, щоб відобразити зміни, які викликані збільшенням різноманітних суб’єктів міжнародної системи. Беручи до уваги вже існуючий вплив МНУО на державну політику національних держав, виникає необхідність в правовій базі для встановлення межі впливу потужних груп інтересів і забезпечити відповідальність цих організацій за наслідки своїх дій. Однак, цей процес зміцнення міжнародного правопорядку також вимагає посиленої експертизи ролі МНУО на національному та регіональному рівні” [17, с. 273].

Слід погодитися із зазначеною гіпотезою та враховувати даний момент при розробці ефективних шляхів вдосконалення системи управління.

Варто звернути увагу на те, що реформи потребують якісного кадрового забезпечення, оскільки їх планують та впроваджують люди. На думку І. Бідзюра, “успіх або провал реформ напряму залежить від світогляду, філософії, загальнонаукової та конкретно наукової підготовки реформаторів” [18, с. 84].

Вчені В.Лексін та А.Швецов зосереджують свою увагу на тому, що “реформа – організаційна дія, яку реалізують не політики, а чиновники. Згідно з цим, головною технологічною умовою кадрового забезпечення реформ є поєднання стійкого реформаторського “верху” з високим професіоналізмом і політичною нейтральністю середньої та низової виконавчої ланки” [19, с. 41-42].

“В умовах розвитку нової економіки першочергового значення набувають позиції країн на світовому ринку інновацій. Школа бізнесу INSEAD, Всесвітня організація інтелектуальної власності та Корнельський університет проводять дослідження інноваційного клімату країн, що є найважливішим стимулом економічного зростання і забезпечення конкурентоспроможності. За глобальним інноваційним індексом Україна серед країн світу знаходиться на 64 місці, при цьому посідаючи за показником “людський капітал і дослідження” – 36 місце та “отриманні знання та технології (науково-практичні результати)” – 34” [20, с. 172].

О. Луцків зазначає, що “перспективи інноваційного розвитку України значною мірою залежать від результатів її співпраці з ЄС. Підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС стане вагомим інструментом активізації співробітництва в інноваційній сфері та новим форматом у розвитку цих відносин. Так, в Главі 9 “Співробітництво у сфері науки і технологій” Угоди про асоціацію між Україною і ЄС основний акцент робиться на тому, що сторони повинні розвиватися та посилювати наукове та науково-технічне співробітництво з метою підвищення їх конкурентоспроможності” [21].

Вчені С. Сіденко та А. Невгад у своїх працях акцентують свою увагу та тому, що вже сьогодні “Україна бере активну участь у міжнародному співробітництві у сфері розробок інноваційних технологій. Вона є учасником

низки спільних науково-дослідних проектів з США, Австралією, Республікою Корея, Китаєм, Індією, Малазією, Японією, Бразилією та низкою інших країн. Пріоритетними напрямками міжнародної співпраці наразі є аерокосмічна галузь, електротехніка та електроніка, напівпровідникові технології, інформатика, оптика та сенсори, біологія та біотехнології, нанофізика та нанотехнології, інформаційно-комунікаційні технології, фізика високих енергій та фізика елементарних частинок, ядерних технологій” [22, с. 176].

Підсумовуючи вище зазначене, під час наукового дослідження автором було враховано основні вектори сучасної політичної діяльності та розроблено принцип співробітництва органів публічної влади з міжнародними організаціями.

Сутність даного принципу базується на визначенні стратегічних напрямків розвитку співпраці з міжнародними організаціями, вдосконаленні міжнародного механізму роботи регіональних органів влади, лобюванні та дипломатичної діяльності з боку органів влади на регіональному та місцевому рівні, що базуватиметься на кращому міжнародному досвіді.

Для реалізації даної політики варто розробити законодавчі положення, які встановлюватимуть вимоги стосовно відповідності пріоритетів органів публічної влади та міжнародних організацій, напрямів міжнародного співробітництва регіонів, основні завдання та плани дій стосовно майбутньої співпраці в міжнародних регіональних асоціаціях.

Даний принцип співробітництва органів публічної влади з міжнародними організаціями є важливим інструментом української зовнішньої політики. Сучасна політика, а саме реформа децентралізації, являє собою основу наряду щодо модернізації в області політичних і державних заходів у зв'язку з кризою безпеки, що виникла сході України. Незважаючи на складну ситуацію в Україні є можливість реалізувати чисельну кількість ініціатив, які спрямовані на підтримку суспільства.

На сьогодні зростає необхідність у створенні більш ефективних зв'язків між органами місцевого самоврядування та міжнародних організацій, що має активізувати міжнародну діяльність місцевих влад.

Також політика органів місцевої влади має бути спрямована на співробітництво з країнами-партнерами, діяльність якої координується урядом України за рахунок чітких вказівок про те, як розвивати ці відносини, які види ініціатив повинні бути припинені, а які можуть тривати.

У сучасних умовах розвитку політичної діяльності варто звернути увагу на такий феномен як “Твінінг” та включити дану діяльність до українського механізму впровадження демократичних реформ.

Термін “Твінінг” походить від латинського слова “Twinning” – наслідування, він означає вид процесів передання знань та навичок щодо функціонування політико-правового надбання Європейського Союзу (*acquis communautaire*) у сфері державної (публічної) служби, що полягає у взаємодії між системою цієї служби держави-кандидата на вступ до ЄС (чи держави-

партнера ЄС) та системою державної (публічної) служби однієї чи кількох держав-членів ЄС [23].

Twinning – це інструмент інституціональної розбудови і нова форма безпосереднього технічного співробітництва між органами влади держав – членів ЄС та країн-бенефіціарів. Twinning має на меті допомагати країнам-бенефіціарам покращувати та підсилювати адміністративне функціонування органів державної влади, їх структуру, людські ресурси, управлінський потенціал, що має сприяти апроксимації *acquis communautaire* (законодавство ЄС) [24].

Основним завданням програми Twinning є професійний розвиток державних службовців, який передбачає не лише їх практичне навчання на робочому місці, а й проведення різних активних форм їх підготовки з метою подальшого практичного застосування ними законодавства ЄС та європейської методики аналізу політики і стратегічного планування [25].

У рамках імплементації проектів Twinning можна виділити такі механізми співпраці:

- надання експертної оцінки у відповідній сфері державного управління;
- допомога державному органу в розробленні та перегляді чинного законодавства (перегляд нормативно-правових актів та підготовка пропозицій щодо внесення відповідних змін до українського законодавства відповідно до європейських стандартів);
- порівняльний аналіз національного та європейського законодавства);
- допомога державному органу в розробці внутрішніх регламентів, процедур, інструкції тощо;
- підтримка державного органу у зміцненні його інституційної спроможності шляхом здійснення європейськими експертами функціонального обстеження та/або порівняльного аналізу наявної інституційної структури державного органу;
- здійснення навчання працівників державного органу (проведення семінарів та тренінгів іноземними експертами);
- здійснення навчальних візитів та стажувань представників українського державного органу;
- проведення конференцій, круглих столів, обговорень тощо [26].

Нормативно-правові документи, що регулюють використання інструменту Twinning в Україні:

- Указ Президента України від 06 жовтня 2005 р. № 1424 “Питання забезпечення впровадження програми Twinning в Україні”;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 р. № 700 “Про затвердження Порядку ініціювання, підготовки та реалізації проектів Twinning”;
- Наказ Нацдержслужби від 11 липня 2008 р. №191 “Про затвердження Положення про здійснення моніторингу підготовки проектів Twinning в Україні”;

– Міжвідомчий наказ Національного агентства України з питань державної служби (далі – НАДС) та Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 15 червня 2012 р. № 120/702 “Про створення Робочої групи з питань координації впровадження інструменту Twinning” [27].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Зазначені в дослідженні принципи до питання співробітництва органів влади з міжнародними організаціями спираються на аналіз накопиченого міжнародного досвіду, а саме вирішення системних конфліктів у сфері політико-правового регулювання міжнародного співробітництва регіонів. Стратегічні напрямки зовнішньої діяльності сприяють розвитку додаткових можливостей щодо співпраці органів влади з міжнародними організаціями, а також забезпечують участь в їх діяльності.

Список використаної літератури:

1. Бакуменко В. Д., Башкатов В. М. Механізми державного управління демократичними змінами: Монографія / Бакуменко В.Д., Башкатов В.М. К. : АМУ, 2015. 180 с.
2. Лихач Ю. Ю. Механізми реформування державного управління: досвід країн східного партнерства / Ю. Ю. Лихач // Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління – Чернігів – 2017 – с. 258. URL : http://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/dis/diser_lihach.pdf
3. Гавриш-Мусафір А. О. Регіональний розвиток в Україні: стратегії, технології, інновації / А. О. Гавриш-Мусафір // Матеріали IV-го ВЕБ-семінару для представників вищих навчальних закладів, органів публічної влади, громадських організацій, Одеса 2016 с.17-20. URL: <http://oridu.odessa.ua/news/2016/06/07/vebinarRPPA2016.pdf>
4. Бельська Т. В. Державна політика та державне управління в умовах впливу глобального громадянського суспільства / Т. В. Бельська // Дисертаційна здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління Дніпро . 2017. 402 с.
5. Лихач Ю. Ю. Механізми реформування державного управління: досвід країн східного партнерства / Ю. Ю. Лихач // Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління. Чернігів 2017 с. 258. URL:http://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/dis/diser_lihach.pdf
6. Державне агентство з питань електронного урядування. URL: <http://dknii.gov.ua/content/mizhnarodna-diyalnist>
7. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти : монографія / С. М. Серьогін, Ю. П. Шаров, Є. І. Бородін, Н. Т. Гончарук [та ін.] ; за заг. Та наук. Ред. С. М. Серьогіна, Ю. П. Шарова. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2016. 276 с. URL: http://www.dridu.dp.ua/proekt_ms/doc/monografiya_2016.pdf
8. Указ Президента України “Про Стратегію сталого розвитку “Україна – 2020” від 12 січня 2015 року № 5/2015 - // [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
9. Бельська Т. В. Державна політика та державне управління в умовах

впливу глобального громадянського суспільства / Т. В. Бельська // Дисертаційна здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління Дніпро . 2017. 402 с.

10. Ткач А. О. Участь міжнародних міжурядових та неурядових організацій у процесі розвитку міжнародного співробітництва органів місцевої публічної влади в Україні / А. О. Ткач // Наукові праці. Державне управління Випуск 252. Том 263 С.137-143.

11. Біла С.О., Жук В.І., Баталов О.А. (п.1.2.) Реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні як передумова реалізації реформ на місцевому і регіональному рівнях / Передумови та практики реалізації реформ на регіональному і місцевому рівнях: аналіт. Доп. / С.О.Біла, Я.А.Жаліло, О.В.Шевенко [та ін.]; за ред. С.О.Білої. К.: НІСД, 2014. С. 10 -19.

12. Ткач А. О. Участь міжнародних міжурядових та неурядових організацій у процесі розвитку міжнародного співробітництва органів місцевої публічної влади в Україні / А. О. Ткач // Наукові праці. Державне управління Випуск 252. Том 263 с.137-143.

13. Погорілко В. Муніципальне право України [Електронний ресурс] / Кол. Авт.; за ред. В. Погорілка, О. Фрицького. К. :Юрінком Інтер, 2006. 592 с. URL: <http://westudents.com.ua/glavy/65588-rozdl-X>

14. Бельська Т. В. Державна політика та державне управління в умовах впливу глобального громадянського суспільства / Т. В. Бельська // Дисертаційна здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління Дніпро . 2017. 402 с.

15. Існуючі механізми співпраці органів державної влади з організаціями громадянського суспільства в контексті реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні 2016-2020. К.: Ваіте, 2016. 280 с. URL: <https://www.osce.org/uk/ukraine/303331?download=true>.

16. Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін.]; Швейцарсько-український проект “Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. – К. : ТОВ “Софія”. 2012. 128 с. URL:http://despro.org.ua/media/upload/decentral_zac_ua_publ_chno_vladi_dosv_d_evropeyskih_derzhav_ta_perspektivi_ukra_ni%282%29.pdf

17. Бельська Т. В. Державна політика та державне управління в умовах впливу глобального громадянського суспільства / Т. В. Бельська // Дисертаційна здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління Дніпро. 2017. 402 с.

18. Бідзюра І. П. Філософія системних реформ в Україні на рубежі століть : монографія / І. П. Бідзюра. К.: Навч. Книга, 2004. 189 с.

19. Лексин В. Н. Общая теория реформ. Контуры и система исследования/ В. Н. Лексин, А. Н. Швецов // Теория и практика организации

проведення реформ : сб. трудов / под ред. В. Н. Лексина. М.: УРСС, 1995. С. 6-51.

20. Сіденко С., Невгад А. Міжнародне співробітництво України в сфері інновацій / С. Сіденко, А. Невгад // Стратегія розвитку України. №1. 2016. С. 172-176

21. Луцків О. М. Напрями взаємодії України та ЄС в інноваційній сфері / Луцків О.М. // [Електронний ресурс] : <http://ird.gov.ua/irdp/e20150101.pdf>

22. Сіденко С., Невгад А. Міжнародне співробітництво України в сфері інновацій / С. Сіденко, А. Невгад // Стратегія розвитку України. №1. 2016. С. 172-176.

23. Енциклопедія державного управління: у 8 т. Під редакцією Ю.В. Ковбасюка. Київ, НАДУ при Президентові України, Київ, 2011. Том 7 “Державне управління в умовах глобальної та європейської інтеграції” під редакцією Грицяка І.А., Сурміна Ю.П., 2011, 764 с.

24. Міністерство освіти і науки України Офіційний веб-сайт URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/57/2282/6741/>

25. Грицяк І.А. Twinning як механізм співробітництва між державними службовцями України та Європейського Союзу / І. А. Грицяк // Стратегічна панорама. 2007. № 1. С. 114-120.

26. Інструмент інституційної розбудови Twinning / Державна служба України з безпеки на транспорті [Електронний ресурс] URL: <http://dsbt.gov.ua/storinka/instrument-institutciynoyi-rozbudovy-twinning>

27. Інструмент інституційної розбудови Twinning / Державна служба України з безпеки на транспорті [Електронний ресурс] URL: <http://dsbt.gov.ua/storinka/instrument-institutciynoyi-rozbudovy-twinning>

References

1. Bukumenko B.D., Bashkatov B.M. (2015), Mechanism derjavnogo upravlinna demokraticnimi zminami [Mechanisms of state management of democratic change:] Monographia, Kyiv, 180 p. [Ukraine]

2. Lykhach Y.Y. (2017), Mechanisms of public administration reform: the experience of the Eastern Partnership countries, Dissertation for the degree of Candidate of Sciences in Public Administration, Chernihiv, 258 p. URL: http://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/dis/diser_lihach.pdf [Ukraine]

3. Gavrysh-Musafir A.A. (2016), Regional development in Ukraine: strategies, technologies, innovations, Proceedings of the IV WEB-seminar for representatives of higher education institutions, Odessa, pp. 17-20, URL: <http://oridu.odessa.ua/news/2016/06/07/vebinarRPPA2016.pdf> [Ukraine]

4. Belska T.V. (2017) State policy and public administration in terms of the impact of global civil society, Dissertation for the degree of Doctor of Science in Public Administration Dnipro, 402 p. [Ukraine]

5. Lykhach Y.Y. (2017) Mechanisms of public administration reform: the experience of the Eastern Partnership, Dissertation for the degree of Candidate of Sciences in Public Administration – Chernihiv, 258 p URL: http://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/dis/diser_lihach.pdf [Ukraine]

6. State Agency for E-Government, URL: <http://dknii.gov.ua/content/mizhnarodna-diyalnist>

7. Management of strategic development of united territorial communities: innovative approaches and tools: monograph / S.M. Seryogin, Yu. P. Sharov, E.I. Borodin, N.T. Goncharuk, Dnipro, Ukraine (2016), 276 p., URL: http://www.dridu.dp.ua/proekt_ms/doc/monografiya_2016.pdf

8. Decree of the President of Ukraine "On Sustainable Development Strategy" Ukraine - 2020 "of January 12 (2015), vol. 5/2015, URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

9. Belska T.V. (2017) State policy and public administration in terms of the impact of global civil society, Dissertation for the degree of Doctor of Science in Public Administration Dnipro, 402 p. [Ukraine]

10. Tkach A.A. Participation of international intergovernmental and non-governmental organizations in the process of development of international cooperation of local public authorities in Ukraine, Public Administration Issue 252, Volume 263, pp.137-143.

11. Bila S.O., Zhuk V.I., Batalov O.A. (p.1.2.) (2014) Reforming local self-government and territorial organization of power in Ukraine as a prerequisite for the implementation of reforms at the local and regional levels / Prerequisites and practices for implementing reforms at the regional and local levels: analyst, Kyiv, pp. 10 - 19. [Ukraine]

12. Tkach A.A. Participation of international intergovernmental and non-governmental organizations in the process of development of international cooperation of local public authorities in Ukraine, Public Administration Issue 252, Volume 263, pp. 137-143.

13. Pogorilko V. Municipal law of Ukraine (2006), Kyiv, 592 p., URL: <http://westudents.com.ua/glavy/65588-rozdl-X> [Ukraine]

14. Belska T.V. (2017) State policy and public administration in terms of the impact of global civil society, Dissertation for the degree of Doctor of Science in Public Administration Dnipro, 402 p. [Ukraine]

15. Existing mechanisms of cooperation of public authorities with civil society organizations in the context of the implementation of the National Strategy for Civil Society Development in Ukraine 2016-2020, Kyiv, (2016), p. 280, URL: <https://www.osce.org/uk/ukraine/303331?download=true> [Ukraine]

16. Borislavska O., Zaverukha I., Zakharchenko E., and others (2012), Decentralization of public power: experience of European countries and prospects of Ukraine, Swiss-Ukrainian project "Support to decentralization in Ukraine, Kyiv, 128 p., URL: http://despro.org.ua/media/upload/decentral_zac_ya_publ_chno_vladi_dosv_d_evropeyskih_derzhav_ta_perspektivi_ukra_ni%282%29.pdf [Ukraine]

17. Belska T.V. (2017), State policy and public administration in terms of the influence of global civil society, Dissertation for the degree of Doctor of Science in Public Administration Dnipro, 402 p. [Ukraine]

18. Bidzyura I.P. (2004), Philosophy of systemic reforms in Ukraine at the turn of the century: a monograph, Kyiv, 189 p. [Ukraine]

19. Leksin V.N. (1995) , General theory of reforms. Contours and system of research, Theory and practice of organization of reforms: collection, Moscow, pp. 6-51. [Russia]
20. Sidenko S., Nevgad A.(2016), International cooperation of Ukraine in the field of innovation, Development Strategy of Ukraine, vol.1, pp. 172-176. [Ukraine]
21. Lutskevych O.M. Directions of interaction between Ukraine and the EU in the innovation sphere, URL: <http://ird.gov.ua/irdp/e20150101.pdf>
22. Sidenko S., Nevgad A. (2016), International cooperation of Ukraine in the field of innovation, Development Strategy of Ukraine, vol.1, pp. 172-176.
23. Encyclopedia of Public Administration: in 8 volumes. Edited by Y.V. Sausage. Kyiv, NAPA under the President of Ukraine, Kyiv, (2011), Volume 7 “Public Administration in the Conditions of Global and European Integration” edited by I.A. Hrytsiak, Y.P. Surmina (2011), 764 p.
24. Ministry of Education and Science of Ukraine, URL: <http://old.mon.gov.ua/en/activity/education/57/2282/6741/>
25. Gritsyakh I.A. (2007), Twinning as a mechanism of cooperation between civil servants of Ukraine and the European Union, Strategic Panorama, vol. 1, pp. 114-120.
26. Twinning Institutional Development Tool / State Service of Ukraine for Transport Safety, URL: <http://dsbt.gov.ua/storinka/instrument-instytuciynoyi-rozbudovy-twinning>
27. Twinning Institutional Development Tool / State Service of Ukraine for Transport Safety, URL: <http://dsbt.gov.ua/storinka/i/>